

Képeslap Tordáról

Ez egy hivatalos városi képeslap. Ezeket általában a főtérről készítik. Véletlenül a nagyszülők háza éppen a főtér kellős közepén volt. Így nézett ki az a ház, amelyik a mienk volt.

1932-ben meghalt az anyai nagyanyám, Weinberger Franciska, és nem nősült újra Móric nagyapám. A nőtlen fiával és a még nem férjezett lányával élt. A másik lánya az anyám volt. Ez volt 1940-ig. Elég sok emlékem van erről a periódusról. Egy hatalmas veranda volt bekerítve, nyáron ott volt az étkezés: nagy asztal, tíz emberrel és vendégekkel. Volt ebédlő is, át kellett menni azon, és aztán következett az úgynevezett szalon, zongorával és a század eleji tipikus berendezéssel: rojtos függöny, kisebb fotelek. Néha lehetett rendezni szalonpartikat, zeneaudíciót, mivel az anyám húga konzervatóriumot végzett. Volt két hálószoba a lakásban. Nagyapámnak egy dupla ágya volt, egyedül aludt benne. A háznak egy egész külön részén laktak a szüleim, egy háromszobás lakásban.

Volt Torda főterén egy zsidó kaszinó is, a nagyapámék lakásától nem volt messze. 1940-ben még megvolt a kaszinó, általában egy nagyon komoly fórum volt. Találkozóhely, amely nem volt közös a nem zsidókéval. Több oldala volt: az egyik a szórakozás. De nem a mai rulettjátékként kell elképzelni, nem pénzben játszottak. A társasjátékoknál -- sakkal, rómivel, kártyával játszottak -- nem is lehetett nyerni vagy veszteni, hanem kizárólag szórakozni. Ugyanakkor politikai jellegű találkozási hely is volt. Nagyon komoly kultúr- és vitaközpont volt, és a lényege az volt, hogy valaki cionista vagy nem cionista, mert ennek függvényében alakultak ki a csoportok. A kaszinó bármelyik cionista szervezetnek helyet adott. Emlékszem, mikor én gyerek voltam, volt néhány cionista szervezet: Noar Hacioni [lásd: Hanoár Hacioni Romániában], Hasomér Hacair [lásd: Hasomér Hacair Romániában] -- baloldali, aztán volt a Betár [lásd: Betár Romániában], egy jobboldali extrémista szervezet. (Apám -- tudomásom szerint -- nem vett részt cionista szervezetben, kozmopolita érzelmei voltak.) Egy nagy terem volt ez a kaszinó, a helyiséget különböző irodalmi estékre is felhasználták, amikor valaki felolvasott. Vagy pedig voltak meghívottak: cionista vezetők, írók, újságírók -- főleg Kolozsvárról --, akik egész komoly színvonalú előadásokat tartottak. Előfordult, hogy tartottak a gyerekek is előadást, például az Eszter meséjéről

[lásd: Eszter könyve].